

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

śrīmat prativādibhayaṅkarāryaviracitā
**॥ śrīmannigamāntadēśika
saptatiratnamālikā ॥**

This document has been prepared by
Sunder Kidāmbi
with the blessings of
śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan
His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannigamāntadēśika saptatiratnamālikā ॥

śrīmattrayīmakuṭadēśikapādapadma -

bhṛngāyamāṇavaradāryadayai kapātrām |

tatsūktileśavibhavāttasamastatattvam

bhaktyā bhajāmi paravādibhayaṅkarāryam ||

jīvanam jagatām jīyāt kimapyapagatasprhām |

svatantram sarvatantrēṣu vēṅkaṭēśāhvayaṁ mahaḥ || 1 ||

śōśrūyamāṇā yacchabdaṁ kavitārkikakuñjarāḥ |

svapnē prasusruvurnityaṁ siṁhaṁ kamapi tam bhajē || 2 ||

śrīmatām haridāsānām pādarakṣāvalambinā |

tēna vēṅkaṭanāthēna sanāthāssukhinō vayam || 3 ||

vēdāntadēśikapadaṁ yasmāi śrīraṅgaśāyinā |

dattam tasmai namaskurmō vēṅkaṭēśavipaścīte || 4 ||

dakṣiṇōttaradēśīyasūktyā varadadēśikāḥ |

yasmādajani sōdaryastasmānnānyā gatirmama || 5 ||

jñānaṁ tu vinayō bhaktissampattivītarāgataḥ |

ārōgyaṁ yasya tasyāsmi dāsō vēdāntasadgurōḥ || 6 ||

yasmīnnananyasāmānyā vēdāntācāryatā gurau |

yathā puruṣatā viṣṇau tasminnyastabharō’smyaham || 7 ||

*sarvatantrasvatantantravācchāstradīpapradānataḥ |
śrīvēṅkaṭādrinātho’sau sākṣādvēdāntadēśikah || 8 ||*

*āvirbhūtiryasya vamśādanarghāt
vaiśvāmitrādvīṣṇughaṇṭhāmśakasya |
śrīmān sō’yam sarvatantrasvatantanrō
vaktā vyākhyāsārvabhaumō vibhāti || 9 ||*

*bhādrapadamāsagataviṣṇuvimalarkṣē
vēṅkaṭamahīdhrapatitīrthadinabhūtē |
prādurabhavajjagati daityaripughaṇṭā
hanta ! kavitārkikamṛgēndragurumūrtyā || 10 ||*

*tamimam śrīmadvēṅkaṭanāthācāryam vadanti kila santah |
śrīvēṅkaṭādrinātham sadasadguṇarāśiyōgahānibhyām || 11 ||*

*śrībhāṣyam viracayya samyamivarō jitvā svayam vādinō
bāhyāmścāpi kudṛṣṭikān bhuvi punarbhāṣyapratiṣṭhāśayā |
śrīmadvēṅkaṭanāthadēśikaśirōratnātmanā”virbabhau
ityēvaṁ ca vadanti hanta ! kṛtinastraiकालिकाजननिनाह || 12 ||*

*avanāyasatāmasadguṇa -
prabalāṭōpanibarhaṇāya ca |
api vaiṣṇavadharmavṛddhayē
jananam śrī nigamāntasadgurōḥ || 13 ||*

*yadyayam hi kavitārkikasiṁhō
nābhaviṣyadiha bhuvyavatīrṇāḥ |
tarhi bāhyakudṛguddhatapakṣaiḥ
mēdinī parivṛtā hyabhaviṣyat || 14 ||*

vēṅkaṭeśvaravipaściti jātē
nissapatnamabhavat kila bhāṣyam |
tattvamapratihataṁ ca tadāsī -
dyēna mōkṣapadavī sukhalaḥyā || 15 ||

putrō'nantāryasūrēḥ puruṣasamagunāḥ puṇḍarīkākṣayaṣṭuh
pautrastōtārabhikhyā śrutavarajanānīgarbhavārāśicandraḥ |
viśvāmitrānvavāyō varadagurupitā vādihaṁsāmbuvāhāt
ācāryādāptaśāstrō varadagurumatassarvatana -
svatantrah || 16 ||

anantasūrisūnavē'bhinandyamānavaiḥ havāt
digantavādihaṁsajaitrakālamēghadēśikāt |
upāttasarvaśāsanāya hanta ! varṣavimśatau
punaḥpunarnamaskriyāstu vēṅkaṭeśasūrayē || 17 ||

vēdāntācāryavaryō viditabahuguṇō vītarāgāgrayāyī
vidvānvidyāniṣadyāviracitavividhānēkadivyaprabandhah |
viṣṇau viṣṇvāśritēṣu prakaṭitavinayaaprēmaśēṣatvavṛttiḥ
vīkhyātaśśreyasē syādvīṣayajidiha nō vēṅkaṭācārya -
varyah || 18 ||

yassamskṛtakavitāyām prauḍhimnānvēti kūranāthasutam |
drāmiḍakavitāmārgē parakālam vātha bhaktisāram vā || 19 ||

paraśśataṁ vāpi parassahasram
śrīvēṅkaṭācāryakṛtāḥ prabandhāḥ |
tatrālamēkah khalu bhuktimuktyōḥ
kārtsryēna kastān gaṇayētsamastān || 20 ||

*yadīyacaritaṁ satāṁ sucaritavyavasthāpakam
yadīyavacanam param sakalasamśayōnmūlanam |
yadīyakaruṇā gatissakaladharmasūnyātmanām
sa naśśaraṇamastvasau sakalatantranirvāhakah || 21 ||*

*dāntiśśāntiśśucitvam viśayavijayitā dhīratā nispr̄hatvam
śēsatvam śrīsataddāsajanaviśayakam pāratantryam ca tatra |
akṣobhyatvam paṭutvam mṛdusamavaśitā nirbharatvānasūyē
yasminnājānasiddhaṁ sa khalu vijayatē vēṅkaṭācārya -
varyah || 22 ||*

*kalayē satataṁ karuṇājaladhim
karuṇāviśayaṁ kamalādhīpatēḥ |
kalivairiśathārīvacōrasikam
kavītārkikakēsarīsūrigurum || 23 ||*

*sarōbhūtavētālasārasvatānām
śathadvīṭkalidhvamsimukhyōditānām |
avicchinnasatsaṁpradāyārthavēdī
gururvēṅkaṭēśō guruktisvatulyah || 24 ||*

*yuktvā alūkṣā api dharmakāmā -
ssamarśinō yuktisamanvitāśca |
sadbrāhmaṇā vēdaśirah prasiddhāḥ
śrīvēṅkaṭācāryamukhā hi nūnam || 25 ||*

*jaṭāvarṇacarcādyanēkaprakāra -
trayīlakṣaṇōccāraṇē vyāsakalpaḥ |*

*tathā kalpasūtrapravogādyabhijñō
jayatyanyahāṁ sarvatantrasvatantrah || 26 ||*

*bharadvājaśāṇḍilyahārītamukhya -
smṛtistōmasūkṣmārthanirñitidakṣah |
purāṇagamādiśvasādhāraṇāśrī -
ssutō bhāti lōkēśvanantāryasūreḥ || 27 ||*

*jyotiśchandasśabdaśāstrapravīṇah
kāvyaśrēṇīnāṭakālaṅkṛtijñah |
mīmāṃsāyāṁ brahmakarmānuगायाम्
sraṣṭā sākṣātsarvatantrasvatantrah || 28 ||*

*sāṅkhyē yōgē bhāṭṭatantrē gurūktē
śaivē jainē sāṅkarē bhāskarē ca |
śāstrē bauddhē yādavē garvitānām
pratyākhyātā sarvatantrasvatantrah || 29 ||*

*sarvōjjīvanacintayā ghaṭakatābhāvēna dānātkṛti -
śrēṣṭhānām bahuśastaduddharaṇatastrayyantaśamrakṣaṇāt |
śrīmacchrīśāṭhakōpamukhyadiviṣannāthāryarāmānujā -
cāryān apyanuyāti hanta ! nigamāntācāryacūḍāmaṇih || 30 ||*

*iha rangapatiprasādalabdhōbhayavēdāntadhurandharatvakīrtih |
api tatsahadharminīkṛpāttākhilatantraprabhutāka ēṣa sūrih || 31 ||*

*akhilatantradhurandharatā harē -
stvayi tu vēṅkaṭanāthagurau sthitā |
vidhiśivādijanēśvitarēṣu vā
kvacidapīha na sā paridṛṣyatē || 32 ||*

*kṣamāyāṁ hi yasyōpamānaṁ mukundah
śrutau tasya talpō matau dēvamantrī |
jayē vairiṇāṁ daityasaṁhārakārī
sa jīyācchiram sarvatantrasvatantanrah || 33 ||*

*ācāryyatvōpayuktā munigaṇakathitā
dēśikaissvēna cōktāḥ
sarvē bhadrā guṇāssyussamuditavibhavā -
ssarvatantrasvatantre |
śiṣyatvē cōpayuktā api ca guṇaganāḥ
kūranāthē yathā syuḥ
nānyatrācāryavargē kati ca na hi guṇāḥ
prāyaśastatra dṛṣṭāḥ || 34 ||*

*yatipatisampradāyapariपोषकasya satataṁ nigamāntagurōḥ
atipatitāmṛtā sarasatāguṇēna sumanassrajō mṛdutarā |
adhigatalakṣaṇā vimalasūktirārtiśamanī vipakṣamathanī
kalayatu naśsubhāni bhagavattadīyayatirājahaṁsajananī || 35 ||

api ca bhavāhidaṣṭaparimūrcchitasya bhavinaḥ prabōdhanakarī
śamadamadōṣabhītibhagavattadīyajanabhaktimuktijananī |
viṣayaparatvakōpamadamōhalōbha śaṭhatādidōṣaśamanī
bhūvi sadṛśītarāsti na hi sūktiradya nigamāntadēśika -
giraḥ || 36 ||*

*karmavicikitsā vṛttavicikitsā
dharmavicikitsā sarvavicikitsā |
śāmyati ha nūnaṁ sarvapuruṣāṇāṁ
vēṅkaṭavipaścidvāgvilasitēna || 37 ||*

*yaduktayō yatipatitantradīpikāḥ
salakṣaṇāssarasatamāssatāṁ matāḥ |
samatsarairapi satataṁ parōkṣataḥ
praśāṁsitāḥ parikalayētsa naḥ śriyam || 38 ||*

*vāṇī yasya drāmiḍī sāṁskṛtī ca
prāyaḥ prācāmāśayānanvavādīt |
arvācāmapyāsa vaiyātyamūlam jīyāt
sō'yam sarvatantrasvatantantraḥ || 39 ||*

*yadiyakṛtiṣu kṣaṇam paricitissatāṁ caturīṁ
tanōti bahuvatsara śramamanustutāmanyataḥ |
tamadya yatibhūpati prathitasanmatōddhārakaṁ
bhajē kavikathāratadviradabṛndakanṭhīravam || 40 ||*

*kavivādikarisiṁhakṛtiratnatilakam
yatirājavarasaptatimimāmanudinam |
pravadanti paravādi timiraughamihirāḥ
ta imē hi yatirājakaruṇaikaviṣayāḥ || 41 ||*

*vēṅkaṭēśaviduṣā racitānāṁ
jñāyatē na gaṇanāpi kṛtīnām |
tatra cāpi na hi raṅgapatiśrī -
pādukāstutisahasrasamā'nyā || 42 ||*

*vēṅkaṭēśvaragurugrathitaṁ yē
pādukāstutisahasramajasram |
sārthabōdhamanusandadhatē tē
saṁyamīndramatasāravidassyuḥ || 43 ||*

*ananyasādhāraṇacāturi ca
kāvyādiṣu brahmavidagranītvam |
tathāṣṭabhaśākavitāpaṭutvam
saṅkalpasūryōdayadṛśyamasya || 44 ||*

*dūṣaṇyādau tārkikāgrēsarvatvam
spaṣṭam śrīmadvēṅkaṭēśasya sūreḥ |
anyālabhyā cāturi padyagumbhē
sarvajñatvam tattvamuktākalāpē || 45 ||*

*kalayatām kavitārkikakēsari
prakaṭitam śatadūṣaṇikām hṛdi |
maśakavatsujayāḥ khalu māyinaḥ
pranipatanti param padayōrmuhuḥ || 46 ||*

*ahaha śaṅkarayādavabhāskara -
prathitadurmadadurmatavādinām |
kalakalah kavitārkikakēsari -
prathitadūṣaṇikāśravaṇāvadhiḥ || 47 ||*

*sarvārthasiddhiśśatadūṣaṇī ca
dvē khēṭaśastrē kathakāragragānām |
ādyēna tatra kriyatē svarakṣā
pratyarthibhaṅgāḥ kalahē’nyatassyāt || 48 ||*

*ata ēva sarvajagatām sa guru -
ryaticakravartimatadigdviradaḥ |
kavitārkikadviradapañcamukhō
yata ūrjitaṁ hyakṛta bhāṣyamidam || 49 ||*

śrutiśīrṣadēśikaśirōmaṇinā

janakēna yēna hi suśikṣitadhīḥ |
varadō guruśca yatirājamata -
prativādikōṭiśatakōṭirabhūt || 50 ||

sarvatantradhūrvahasya vēṅkaṭēśadhīmataḥ
kurvatē'vamānanāṁ tu kēcanādhunōdbhavāḥ |
hanta ! hanta ! rāmakṛṣṇadūṣaṇābhidhāyināṁ
kinnu citramatra caidyarāvaṇānusāriṇām || 51 ||

api kāmamadalōbhaśaṭhatādirahitā
api nītidhṛtiśāntimatidāntisahitāḥ |
yatirājamataadhuryapadapadmavimukhāḥ
avalōkanatimānanutibāhyaviṣayāḥ || 52 ||

vimatirathavā tēśāṁ yuktā yatīśvarajīvanē
kavikathakapañcāsyē dēvē satāṁ ca dhurandharē |
paricitrahō tanmāhātmyaprakāśakatatkṛti -
śvapi lavamitā svapnēpyeśāṁ yato na hi vidyatē || 53 ||

na draṣṭārō vaibhavasyāya sākṣāt
naivābhyaśastatkṛtiśvasti yēśām |
yēśām nityām mānasām sābhyaśūyām
tēśām bhaktissyāt kathaṁ vēṅkaṭēśē || 54 ||

gurau vādihamśāmbudācāryaśiṣyē
janāḥ bhaktihīnāḥ yatiindrāpriyāssyuḥ |
yatīndrāpriyāḥ viṣṇukāruṇyadūrāḥ
kutō muktivārtā hi tādrgvidhānām || 55 ||

*niśśrēyasaṁ yē'bhilaṣanti tasya
mūlaṁ kṛpāṁ cāpi ramāsakhasya |
dayāṁ yatīndrasya ca tairavaśyaṁ
kāryā hi bhaktih kavivādisimhē || 56 ||*

*sēvā viśṇorvaiśṇavārādhanāntā
tadvatsēvā svāminassamyamīnām |
vēdāntācāryāṅghripadmārcanāntā
yasmādātmā vēṅkaṭēśasya sūrēḥ || 57 ||*

*karmādyupāyāḥ iha kēcana syuḥ
kēcicca lakṣmīramaṇāṅghryupāyāḥ |
śrīmadyatīndrapriyavēṅkaṭēśa -
gurvāṅghryupāyā vayamēva dhanyāḥ || 58 ||*

*saśaṅkhacakra lāñchanassadūrdhvapuṇḍramaṇdita -
ssakaṇṭhalagnasattulasyanarghapadmamālikāḥ |
sitāntarīya sūttarīyayajñasūtraśōbhitō
mamāvirastu mānasē gurussa vēṅkaṭēśvaraḥ || 59 ||*

*nigamāntadēśikapadāmbujadvayaṁ
nirasūyavaiśṇavajanapriyaṁ dhanam |
kuladaivataṁ mama kudṛṣṭimastaka
kṣitibhṛdvibhēdikuliśāyudhāyitam || 60 ||*

*mahōtpalāyitapādayugalam
ratipriyēśudhipratirōdhisujaṅghikam |
kakutsamānasujānukam
aṅcitasphuratkaṭīvilasatparidhānakam || 61 ||*

*praśastanābhikamujjvalavakṣasam
prasannasasmitasanmukhapaṅkajam |
madīyahṛtkamalāsanasaṁsthitaṁ
bhajāmi vēṅkaṭanātha vi pāścitam || 62 ||*

*prabuddhatāmarasābhavilōcanam
prasiddhaśisyajanaiḥ parivāritam |
prabaddharāgatamāṁ gurupādayōḥ
prabuddhacētasamarthasamarthanē || 63 ||*

*saratnakambala pīṭhaparigrahaṁ
samarthamutthita saṁśayanōdanē |
viraktasajjanasaṅghaśirōmaṇiṁ
bhajāmi vēṅkaṭanātha vi pāścitam || 64 ||*

*kavitārkikakalabhadrajakabalīkṛtisimhaṁ
kamalāpatikaruṇārasaparivardhitabōdham |
yatīnāyakapadapaṅkajayugalīparatantram
bhaja mānasa budhavēṅkaṭapati dēśikamaniśam || 65 ||*

*yatinṛpatipadakamala sakalavidhabandhuṁ
kaviśikhari patinagara sucira kṛtavāsam |
bhaja hṛdaya kavikathaka harimapi ca raṅga -
kṣitiramaṇa carāṇaya ugasata taka rta sēvam || 66 ||*

*atimṛdulamanasamativipulaśubhanē traṁ
ati caturamadhikaguṇayatinṛpatibhāṣyē |
upakaraṇa para maniśam a pa karaṇaśīlē -
śvapi kalaya mama hṛdaya kavikathaka simhaṁ ham || 67 ||*

*bhō nigamamauliyugadēśika ! dayāmṛtasamudra ! bhagavan !
māmakamidaṁ vacanamadya śruṇunātha kavitarikikaharē ! |
sōhamatikhinnamiha vīkṣya janamatra bhavadaṅghrivimukham
tvam ca kuru tāvakapadāmbujayugapravaṇamadya*

kṛpayā || 68 ||

*kim ca mama mānasamidaṁ ca samudañcitamihānyaviṣayē -
śvañcati na jātu kavivādikaripañcamukha ! tāvakapadam |
vañcanaparamaṁ śaṭhamakiñcanajanapriya ! sapañcaśarajam
cañcalamidaṁ punaracañcalatarām kuru*

bhavaccaraṇayōḥ || 69 ||

*śrīvēṅkaṭēśasya gurōḥ padābjayō -
ssamarpitā saptatiratnamālikā |
dhṛtā sudhībhīrḥṛdayē vimatsaraiḥ
puṣṇāti śōbhām puruṣārthanirbhārām || 70 ||*

*vēdāntācāryasaptatyā gunavatyā pariṣkṛtāḥ |
vēdāntavēdyasrībhāṣyakārakāruṇyagōcarāḥ || 71 ||*

*vītarāgāvaśiṣṭārthā vēdāntācāryasaptatiḥ |
vaiṣṇavaissādaram grāhyā vidvadbhirvītamatsaraiḥ || 72 ||*

*prativādibhayaṅkarēṇa sā
sudhiyā saptatiratnamālikā |
nigamāntagurau samarpitā
ḥṛdayē tadbhajatām svayā dhiyā || 73 ||
|| iti śrīmannigamāntadēśika saptatiratnamālikā samāptā ||*